

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ПРАВОВОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРАВОСУДДЯ

В И С Н О В О К

**щодо проекту Закону України про внесення змін до Закону України
«Про відновлення довіри до судової влади в Україні»
(щодо повноважень суддів Конституційного Суду України)
(реєстр. № 2671 від 20 квітня 2015 року)**

За дорученням Голови Верховної Ради України від 21 квітня 2015 року Комітет Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя розглянув на своєму засіданні 16 листопада 2016 року (протокол № 53) проект Закону про внесення змін до Закону України «Про відновлення довіри до судової влади в Україні» (щодо повноважень суддів Конституційного Суду України) (реєстр. № 2671 від 20 квітня 2015 року), поданий народними депутатами України Ляшком О.В., Вовком В.І. та іншими (далі – Законопроект).

Згідно з пояснювальною запискою до Законопроекту він розроблений з метою вирішення питання дострокового позбавлення повноважень суддів Конституційного Суду України, які були призначені з'їздом суддів України до набрання чинності Законом України «Про відновлення довіри до судової влади в Україні».

Для досягнення мети авторами пропонується внести зміни до розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про відновлення довіри до судової влади в Україні» та встановити, що судді Конституційного Суду України, які були призначені на з'їздах суддів України до набрання чинності цим Законом, вважаються такими, що були обрані всупереч правилам, встановленими статтею 125 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» із змінами, внесеними цим Законом, і як наслідок втрачають свої повноваження достроково.

Розглядаючи Законопроект, Комітет з питань правової політики та правосуддя виходить з такого.

02 червня 2016 року Верховна Рада України прийняла закони України «Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)» та «Про

судоустрій і статус суддів», основна частина положень яких набрала чинності 30 вересня 2016 року.

Відповідно до статті 147 Конституції України Конституційний Суд України вирішує питання про відповідність Конституції України законів України та у передбачених цією Конституцією випадках інших актів, здійснює офіційне тлумачення Конституції України, а також інші повноваження відповідно до цієї Конституції.

Частинами першою – третьою статті 148 Конституції України встановлено, що до складу Конституційного Суду України входять вісімнадцять суддів Конституційного Суду України. Президент України, Верховна Рада України та з'їзд суддів України призначають по шість суддів Конституційного Суду України. Відбір кандидатур на посаду судді Конституційного Суду України здійснюється на конкурсних засадах у визначеному законом порядку.

Відповідно до статті 149¹ Конституції України повноваження судді Конституційного Суду України припиняються у разі:

- 1) закінчення строку його повноважень;
- 2) досягнення ним сімдесяти років;
- 3) припинення громадянства України або набуття ним громадянства іншої держави;
- 4) набрання законної сили рішенням суду про визнання його безвісно відсутнім або оголошення померлим, визнання недієздатним або обмежено дієздатним;
- 5) набрання законної сили обвинувальним вироком щодо нього за вчинення ним злочину;
- 6) смерті судді Конституційного Суду України.

Підставами для звільнення судді Конституційного Суду України з посади є:

- 1) неспроможність виконувати свої повноваження за станом здоров'я;
- 2) порушення ним вимог щодо несумісності;
- 3) вчинення ним істотного дисциплінарного проступку, грубе чи систематичне нехтування своїми обов'язками, що є несумісним зі статусом судді Суду або виявило його невідповідність займаній посаді;
- 4) подання ним заяви про відставку або про звільнення з посади за власним бажанням.

Рішення про звільнення з посади судді Конституційного Суду України Суд ухвалює щонайменше двома третинами від його конституційного складу.

Підпунктом 8 пункту 16¹ Перехідних положень Конституції України визначено, що судді Конституційного Суду України, призначені до набрання чинності Законом України «Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)», продовжують здійснювати свої повноваження до припинення повноважень або звільнення в порядку, передбаченому статтею 149¹ Конституції України, без права призначення повторно.

Конституційний Суд України у своєму Рішенні від 23 грудня 1997 року № 7-зп наголосив, що Верховна Рада України, приймаючи закони, не має права допускати невідповідностей щодо будь-яких положень, прямо закріплених в Конституції України (абзац четвертий пункту 1 мотивувальної частини).

Відтак, положення Законопроекту мають ознаки неконституційності.

Крім того, до прийняття зазначених змін до Конституції України з метою реалізації Закону України «Про відновлення довіри до судової влади» була утворена Тимчасова спеціальна комісія (далі – ТСК), яка протягом одного року з дня формування свого складу проводила перевірку суддів (частина перша статті 2, частина третя статті 4 цього Закону).

Разом з тим, на виконання вимоги частини чотирнадцятої статті 4 цього Закону та рішення Вищої ради юстиції від 09 червня 2016 року «Щодо діяльності Тимчасової спеціальної комісії з перевірки суддів судів загальної юрисдикції» 18 червня 2016 року у газеті «Голос України» № 113 (6367) опубліковано оголошення про припинення діяльності ТСК, про що на офіційному веб-сайті Вищої ради юстиції було зроблено відповідне повідомлення.

Отже, в умовах нових правових реалій редакція Законопроекту втратила актуальність.

Частиною другою статті 95 Регламенту Верховної Ради України, затвердженого Законом України «Про Регламент Верховної Ради України» від 10 лютого 2010 року № 1861-VI, передбачено, що Верховна Рада своїм рішенням може зняти законопроект з розгляду, якщо внаслідок прийняття інших законодавчих актів чи з інших причин законопроект втратив свою актуальність.

На підставі викладеного вище, Комітет з питань правової політики та правосуддя вирішив:

1. Рекомендувати Верховній Раді України зняти з розгляду проект Закону про внесення змін до Закону України «Про відновлення довіри до судової влади в Україні» (щодо повноважень суддів Конституційного Суду України) (реєстр. № 2671 від 20 квітня 2015 року), поданий народними депутатами України Ляшком О.В., Вовком В.І. та іншими, як такий, що втратив свою актуальність внаслідок прийняття інших законодавчих актів.

2. Доповідачем від Комітету з цього питання під час розгляду на пленарному засіданні Верховної Ради України визначити голову підкомітету з питань конституційного законодавства та конституційного судочинства Агафонову Н.В.

Голова Комітету

Р.П. КНЯЗЕВИЧ